

Spółeczna idea powołania samorządu zawodowego instruktorów nauki jazdy i egzaminatorów prawa jazdy

Rekomendacje Kongresu Instruktorów i Wykładowców Nauki Jazdy 2019

Naszym nadrzędnym celem jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wiemy, jaki wpływ na umiejętności kandydatów na kierowców mogą mieć kompetencje i autorytet instruktorów, wykładowców i egzaminatorów - osób zaufania publicznego, dla których prestiż, etyka i reputacja wyznaczają etos zawodu. Słowa uczą – przykłady pociągają.

Korzystamy z dorobku pokoleń odpowiedzialnych instruktorów, egzaminatorów, przedsiębiorców i urzędników, którym nie jest obojętny los absolwentów kursów na prawo jazdy. Niezbędny jest ich sojusz, merytoryczny dialog, wzajemny szacunek i współpraca, by zrozumieć i umieć kształtować spójne relacje między uczestnikami ruchu drogowego.

Społeczna idea powołania dwuizbowego samorządu zawodowego instruktorów i egzaminatorów daje szansę na rozwój zawodowy, wyższe kompetencje, spójność szkolenia i egzaminowania, innowacyjność, merytoryczny nadzór. Wzmocni tożsamość przedsiębiorców, stowarzyszeń szkół jazdy i wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego.

Konsultacje społeczne i opinia publiczna potwierdzają oczekiwanie wyższych standardów. Powołana ekspercka Rada Konsultacyjna wspierać będzie oddolne budowanie samorządu. Komitet Redakcyjny projektu ustawy o samorządzie zawodowym, z udziałem przedstawicieli różnych organizacji i regionów, będzie kontynuacją spotkania „Przy okrągłym stole”.

Zwracamy się do parlamentarzystów, przedstawicieli rządu i samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, placówek naukowych, związków, izb gospodarczych, organizacji pozarządowych oraz mediów o przychylność i twórczą pomoc. Samorząd zawodowy instruktorów i egzaminatorów to przyszłość. W służbie obywateli i państwa.

W imieniu Uczestników Kongresu
Fundacja Zapobieganie Wypadkom Drogowym

Kalendarium idei

- 1988** – Prywatyzacja szkolenia kandydatów na kierowców
- 1992** – Rejestracja pierwszego w Polsce stowarzyszenia instruktorów jazdy (SOSK Warszawa)
- 1992** – Powołanie wojewódzkich ośrodków egzaminowania kierowców
- 1997** – Uchwalenie ustawy Prawo o ruchu drogowym
- 1998** – Powołanie wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego
- 1998** – Rejestracja Polskiej Federacji Stowarzyszeń Szkół Kierowców
- 1998** – Zawiązanie Krajowego Stowarzyszenia Dyrektorów WORD
- 1999** – Weryfikacja instruktorów i egzaminatorów
- 2001** – Wdrożenie komputerowego egzaminu na prawo jazdy
- 2002** – Opracowanie w ITS standardu certyfikacji personelu szkół jazdy
- 2004** – Kongres CIECA w Warszawie na temat tzw. drugiej fazy szkolenia kierowców
- 2004** – Opracowanie pod patronatem ITS Kodeksu Etycznego Instruktorów Nauki Jazdy
- 2004** – Cykl konferencji metodycznych „Społeczna misja nauczycieli jazdy”
- 2005** – Możliwość uczestniczenia instruktora w praktycznym egzaminie państwowym
- 2006** – Koncepcja samorządu zawodowego instruktorów i egzaminatorów – niepublikowana
- 2008** – Konferencja jubileuszowa „Wspólna misja instruktorów i egzaminatorów nauki jazdy”
- 2010** – Ogólnopolski projekt szkoleniowy „Wzrost kompetencji kadr szkół jazdy”
- 2011** – Uchwalenie ustawy o kierujących pojazdami
- 2012** – Deregulacja zawodu instruktora i egzaminatora
- 2013** – Wdrożenie nowego systemu egzaminowania WORD
- 2013** – Wprowadzenie obowiązkowych warsztatów doskonalących instruktorów
- 2014** – Zawód instruktora nauki jazdy i egzaminatora w rejestrze zawodów
- 2015** – Idea PFSSK powołania Komisji Etyki Instruktorów Nauki Jazdy
- 2016** – Kongres Instruktorów i Wykładowców Nauki Jazdy 2016 – „Deklaracja Nieobojętności”
- 2016** – Minister infrastruktury powołał zespół doradczy ds. szkolenia i egzaminowania
- 2017** – Kongres Instruktorów i Wykładowców Nauki Jazdy 2017 – „Deklaracja Dobrej Roboty”
- 2018** – Kongres Instruktorów i Wykładowców Nauki Jazdy 2018 – „Deklaracja Odpowiedzialności”
- 2018** – Forum 7 Sierpnia – proklamowanie Dnia Instruktorów Jazdy
- 2018** – „Deklaracja 13 Listopada” – idea powołania samorządu zawodowego
- 2018** – Powołanie Grupy Inicjatywnej i zespołów roboczych
- 2019** – „Spotkanie Przy Okrągłym Stole” pod hasłem „Wysoka jakość szkolenia kandydatów na kierowców – wspólny cel statutowy organizacji branżowych”
- 2019** – Regionalne spotkania konsultacyjne pod hasłem: pt. „Najlepsi grają w jednej lidze”
- 2019** – Konsultacje eksperckie nt. kompetencji i struktury Samorządu Zawodowego
- 2019** – Kongres Instruktorów i Wykładowców Nauki Jazdy 2019

Założenia samorządu zawodowego

1. Uzasadnienie społeczne

Polskę zamieszkuje 38,4 mln osób, z czego 22 mln osób ma prawo jazdy, co stanowi 67% osób powyżej 15 roku życia. W Polsce jest 22,5 mln samochodów osobowych. Rocznie ok. 430 000 osób ubiega się o prawo jazdy. Działa 5300 szkół jazdy, około 23 000 instruktorów, około 2 000 egzaminatorów, a egzaminy odbywają się w ponad 85 miastach.

Według danych Policji w 2018 r. w 31 674 wypadkach drogowych zginęły 2 862 osoby, a rannych zostało 37 359 osób, w tym ciężko 10 963. W tym samym roku zgłoszono 436 414 kolizje. W rzeczywistości liczba kolizji może być znacznie wyższa, gdyż niejednokrotnie ich uczestnicy nie powiadamiają o tym Policji.

Sprawcami 27 556 wypadków były osoby kierujące pojazdami, co stanowi 87% ich liczby. Wśród sprawców/kierujących dominują osoby młode (18-24 lata), w przypadku których okres między ukończeniem szkolenia i uzyskaniem uprawnień do kierowania nie jest dłuższy niż średnio 2 lata. W 2018 r. byli oni sprawcami 5 113 wypadków, co stanowi 18,6% wypadków powstałych z winy kierujących.

Wprawdzie liczba wypadków drogowych od kilku lat ma tendencję spadkową, niemniej tempo tego spadku jest niesatysfakcjonujące i wciąż Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc w Europie pod względem poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wydaje się, że obecną tendencję spadkową zawdzięczamy przede wszystkim programowi modernizacji polskiej sieci drogowej realizowanemu w oparciu o unijne fundusze strukturalne i inwestycyjne.

Na spadek liczby wypadków drogowych z pewnością wpłynęła także poprawa egzekwowania przestrzegania zasad ruchu drogowego, w tym stała rozbudowa automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym, zmiana polityki karnej w szczególności wobec nietrzeźwych kierowców, edukacyjne działania Krajowej Rady BRD, a także aktywność w tym zakresie organizacji pozarządowych.

Działania te są już na tyle efektywne, że w celu zmniejszenia liczby wypadków drogowych konieczne jest rozszerzenie obszarów aktywnego działania, w tym wskazanie najbardziej wrażliwych miejsc, gdzie zmiany o charakterze systemowym przełożyłyby się na znaczne obniżenie liczby zabitych i rannych na polskich drogach.

Zważywszy, że najstabszym ogniwem ruchu drogowego są kierujący pojazdami, w szczególności młodzi kierowcy, potrzebne są zmiany w zakresie systemu uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami tak, aby podnieść poziom kwalifikacji tej grupy uczestników ruchu drogowego.

Dotychczasowe działania ukierunkowane były na rozwiązania o charakterze formalnym i dotyczyły przede wszystkim:

- uprawnienia do kierowania
- wymagane w procesie uzyskiwania uprawnień dokumenty i ich obieg
- reglamentacja prowadzonej działalności gospodarczej w obszarze uzyskiwania uprawnień
- formalne wymagania wobec osób uczestniczących w procesie uzyskiwania uprawnień (instruktorzy, lekarze, psychologowie, egzaminatorzy itp.)
- rozwiązania organizacyjne związane z przeprowadzaniem egzaminów państwowych
- nadzór administracji publicznej nad procesem szkolenia, badaniami lekarskimi i psychologicznymi oraz egzaminowaniem
- nadzór nad kierującym.

Takie podejście – co do zasady potrzebne i idące w dobrym kierunku – okazuje się być niewystarczające, a w szczególności niezapełniające standaryzacji procesu uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami na odpowiednim, społecznie pożądanym poziomie. Dla przykładu można wskazać szkolenie kierowców. Oprócz instruktorów i wykładowców wykonujących swoje zadania na najwyższym referencyjnym poziomie, są na rynku instruktorzy szkolący w sposób zaledwie umożliwiający spełnianie wymagań formalnych określonych przez organy administracji publicznej.

Podobne zjawisko ma miejsce w procesie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami oraz podczas szkolenia osób, które już mają prawo jazdy. Dochodzi wręcz do sytuacji, w której te same zasady ruchu drogowego są interpretowane podczas egzaminu państwowego w odmienny, zależny od regionu lub konkretnego WORD-u sposób. Te i inne negatywne zjawiska skutkują niedostatecznym przygotowaniem młodych kierowców do uczestnictwa w realnym ruchu drogowym.

2. Wyższe kompetencje przede wszystkim

Główne zadania samorządu zawodowego to:

- nadzór nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu przez członków izb,
- reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych swoich członków,
- ustalanie zasad etyki zawodowej i nadzór nad jej przestrzeganiem,
- nadawanie i pozbawianie uprawnień zawodowych,
- prowadzenie kursów dla kandydatów na instruktorów, wykładowców, instruktorów techniki jazdy i egzaminatorów,
- prowadzenie warsztatów doskonalenia zawodowego dla instruktorów, wykładowców, instruktorów techniki jazdy i egzaminatorów,
- prowadzenie list członków samorządów zawodowych.

Do zadań okręgowych komisji kwalifikacyjnych ma należeć m.in.:

- prowadzenie postępowania kwalifikacyjnego w sprawach nadawania uprawnień zawodowych dla instruktorów, wykładowców, egzaminatorów i instruktorów techniki jazdy,
- przeprowadzanie egzaminów w sprawach nadawania tych uprawnień,
- wydawanie decyzji o przyznaniu uprawnień zawodowych dla instruktorów, wykładowców, egzaminatorów i instruktorów techniki jazdy, wpisując ich do odpowiedniej ewidencji,
- prowadzenie ewidencji osób posiadających uprawnienia zawodowe.

Do zadań Krajowej komisji kwalifikacyjnej należeć będzie m.in.:

- prowadzenie postępowań odwoławczych od decyzji okręgowych komisji kwalifikacyjnych i wydawanie decyzji w II instancji,
- opracowywanie katalogu pytań egzaminacyjnych na rzecz egzaminów w sprawach nadawania uprawnień zawodowych instruktorów, wykładowców, instruktorów techniki jazdy i egzaminatorów,
- sprawowanie nadzoru nad działalnością okręgowych komisji kwalifikacyjnych.

Zakłada się nowe rozwiązania pozwalające na uwzględnienie w procesie uzyskiwania uprawnień zawodowych faktu ukończenia wyższej uczelni. Krajowa Rada Izby kierująca samorządem zawodowym może zawrzeć z uczelniami odpowiednie umowy, na podstawie których absolwenci na określonych kierunkach zwolnieni będą z obo-

wiązkowego szkolenia oraz z egzaminów w trakcie postępowania kwalifikacyjnego.

Samorząd będzie współpracował z organizacjami pracodawców, stowarzyszeniami branżowymi i międzynarodowymi. Także z placówkami B+R w zakresie andragogiki, psychologii, innowacyjności organizacyjnych, stosowania nowych technologii i współpracy międzynarodowej.

Projekt zakłada odpowiedzialność dyscyplinarną i zawodową członków samorządu zawodowego za zawinione naruszenie obowiązków, którzy:

- dopuścili się rażącego naruszenia przepisów w zakresie szkolenia lub egzaminowania,
- wskutek rażących błędów lub zaniedbań, spowodowali zagrożenie życia lub zdrowia,
- swoim zachowaniem naruszają godność zawodu instruktora, wykładowcy, egzaminatora lub instruktora techniki jazdy.

Postępowanie dyscyplinarne ma być dwuinstancyjne. Pierwszą instancją będzie okręgowy sąd dyscyplinarny, a drugą Krajowy Sąd Dyscyplinarny. Gwarantem praworządności jest instytucja apelacji od orzeczeń sądu II instancji. Osobie ukaranej w postępowaniu przed organami samorządu zawodowego przysługuje prawo wniesienia odwołania do właściwego apelacyjnego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Przewiduje się nadzór merytoryczny nad działalnością samorządu zawodowego sprawowany przez ministra właściwego ds. transportu. W ramach tego nadzoru minister:

- może zaskarżyć uchwały organów okręgowych izb do właściwych organów Krajowych Izb, a uchwały organów Krajowych Izb do sądu administracyjnego,
- może zwrócić się do właściwego Krajowego Zjazdu lub właściwej Krajowej Rady o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do właściwości samorządu,
- określa szczegółowe zasady i tryb postępowania dyscyplinarnego.

Minister właściwy do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii Krajowych Izb, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb postępowania dyscyplinarnego, z uwzględnieniem zagadnień dotyczących: stron i obrońców, postępowania wyjaśniającego, postępowania odwoławczego, wykonania orzeczeń, wznowienia postępowania, kosztów postępowania.

3. Demokracja i transparentność

Ze względu na odrębną specyfikę realizowanych zadań zakłada się działanie dwóch izb mających osobowość prawną: izby instruktorów, wykładowców i instruktorów techniki jazdy, oraz izby egzaminatorów.

Przynależność wskazanych w tytule grup zawodowych byłaby obligatoryjna. Osoby, które uzyskały uprawnienia do wykonywania zawodu instruktora, wykładowcy, egzaminatora i instruktora techniki jazdy podlegają wpisowi na listę członków odpowiedniej izby z chwilą uzyskania tych uprawnień.

Członek izby będzie miał prawo korzystać z pomocy w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zapewnienia właściwych warunków wykonywania zawodu, ochrony i pomocy prawnej izby, działalności samopomocowej.

Kadencja organów krajowych izb i okręgowych izb trwać będzie 4 lata.

Organami **Krajowych Izb** będą:

- Krajowy Zjazd Izby
- Krajowa Rada Izby
- Krajowa Komisja Rewizyjna
- Krajowa Komisja Kwalifikacyjna

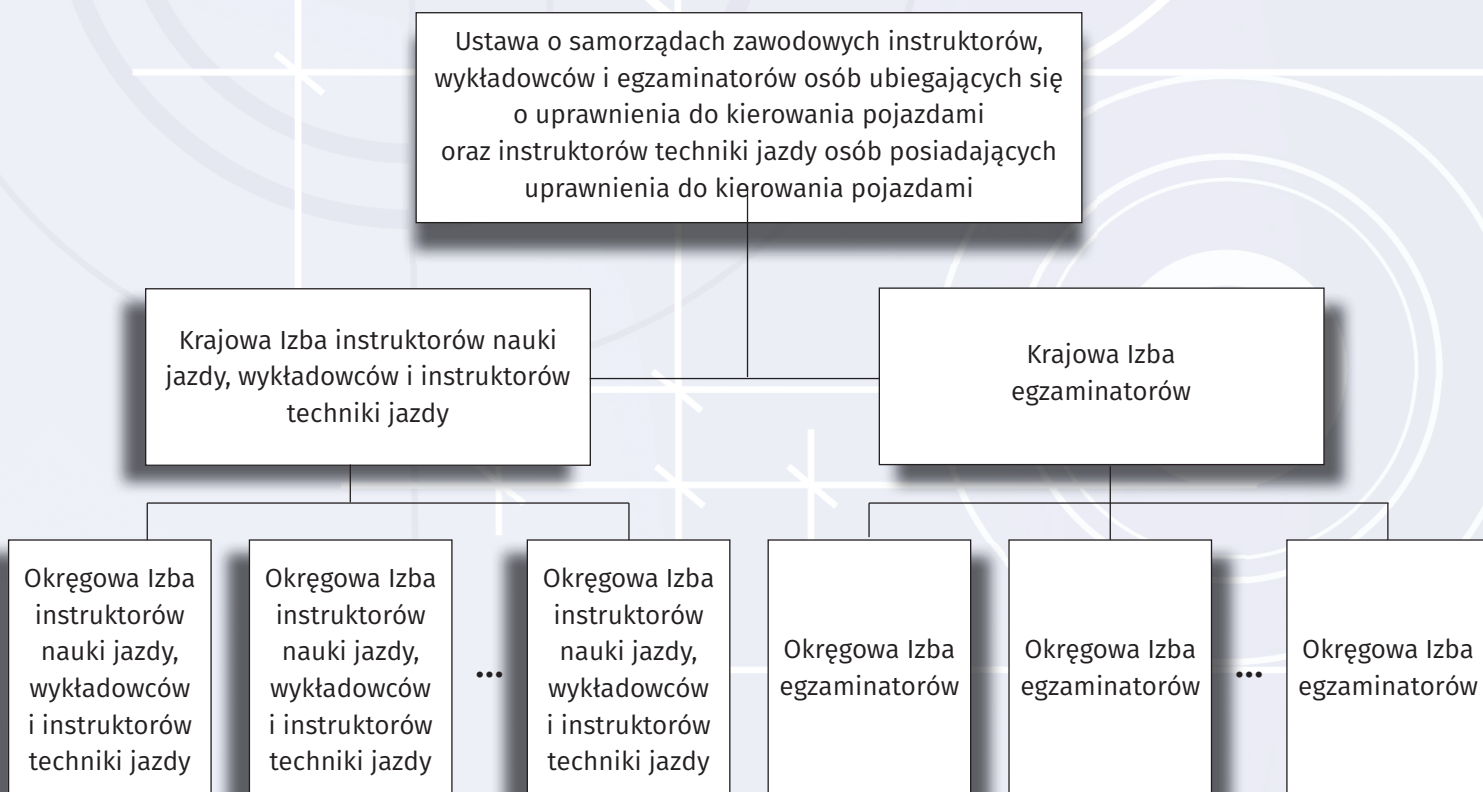
- Krajowy Sąd Dyscyplinarny
- Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.

Krajowy Zjazd Izby stanowiąc będą delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy izb. Liczba delegatów z poszczególnych okręgowych izb na Krajowy Zjazd będzie określona przez Krajową Radę Izby, z zachowaniem proporcjonalności.

Krajowy Zjazd Izby – jako najwyższa władza samorządu – wybierać będzie bezpośrednio Prezesa, członków Krajowej Rady Izby, przewodniczącego i członków organów Krajowej Izby oraz Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej. Ponadto Krajowy Zjazd Izby ustali:

- zasady gospodarki finansowej oraz budżet
- statut i regulaminy organizacji organów izby
- regulamin wyborów do organów izby
- wysokość i sposób uiszczania składek
- zasady etyki zawodowej
- program działania samorządu zawodowego.

Krajowa Rada Izby wybierać będzie wiceprzewodniczących, sekretarza, skarbnika i członków prezydium Rady. Krajowa Rada kierować będzie działalnością samorządu zawodowego między Krajowymi Zjazdami.

Krajowa Komisja Rewizyjna kontrolować będzie statutową, finansową i gospodarczą działalność Krajowej Izby.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna prowadzić będzie postępowanie odwoławcze i wydaje decyzje w drugiej instancji w sprawach kwalifikacyjnych izb okręgowych.

Krajowy Sąd Dyscyplinarny rozpatrywać będzie odwołania od orzeczeń okręgowych sądów dyscyplinarnych oraz (jako pierwsza instancja) sprawy odpowiedzialności dyscyplinarnej lub zawodowej członków organów Krajowej Izby i członków organów okręgowych izb.

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej prowadzić będzie postępowanie wyjaśniające i sprawuje funkcje oskarżyciela w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków izb oraz dyscyplinarnej członków organów Krajowej Izby.

Izby okręgowe obejmują terytorium województw. Organami okręgowych izb będą:

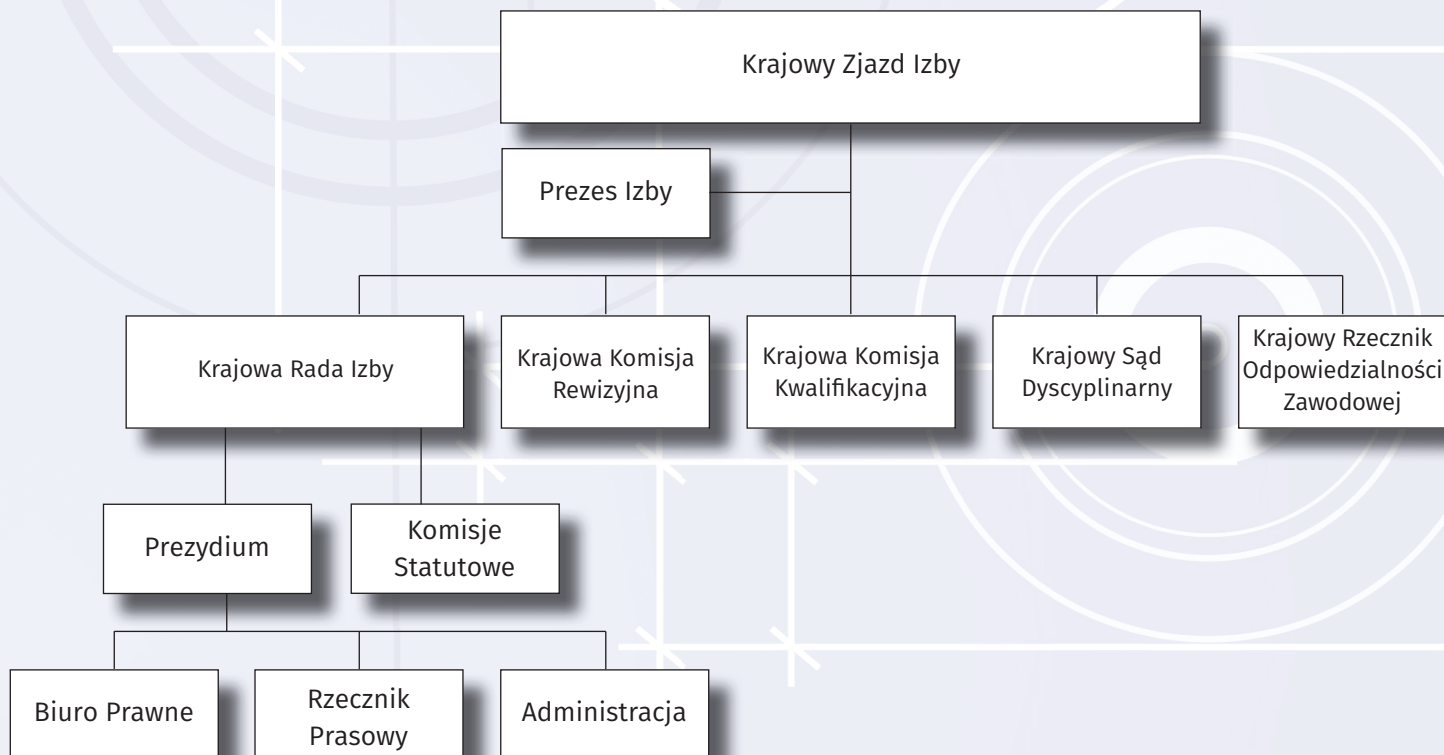
- okręgowy zjazd izby
  - okręgowa rada izby
  - okręgowa komisja rewizyjna
  - okręgowa komisja kwalifikacyjna
  - okręgowy sąd dyscyplinarny
  - okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.
- Okręgowe izby mogą przyjąć nazwy własną, np.

Pomorska Okręgowa Izba czy Śląska Okręgowa Izba i odpowiednio Pomorska Okręgowa Komisja Rewizyjna czy Śląska Okręgowa Rada Izby.

Okręgowy zjazd izby jest najwyższym organem okręgowej izby. Okręgowy zjazd izby stanowią członkowie okręgowej izby. Jeżeli liczba członków okręgowej izby przekracza 200 osób, okręgowy zjazd izby stanowią delegaci wybrani w obwodach wyborczych, z zachowaniem proporcjonalności. Mandat delegata na okręgowy zjazd trwa przez okres kadencji organów okręgowej izby.

Okręgowy zjazd izby ustala: zasady gospodarki finansowej oraz uchwała budżet okręgowej izby; liczbę członków organów; szczegółowe zasady organizacji organów i ich działania. Ponadto wybiera przewodniczących i członków organów okręgowej izby, okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej oraz delegatów na Krajowy Zjazd Izby.

Okręgowa rada izby wykonuje zadania samorządu zawodowego na obszarze działania izby, w okresie między zjazdami. W szczególności podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na listę członków okręgowej izby oraz skreślenia z listy lub zawieszenia w prawach członka. Okręgowa rada izby wydaje członkom izby zaświadczenie o członkostwie w izbie.

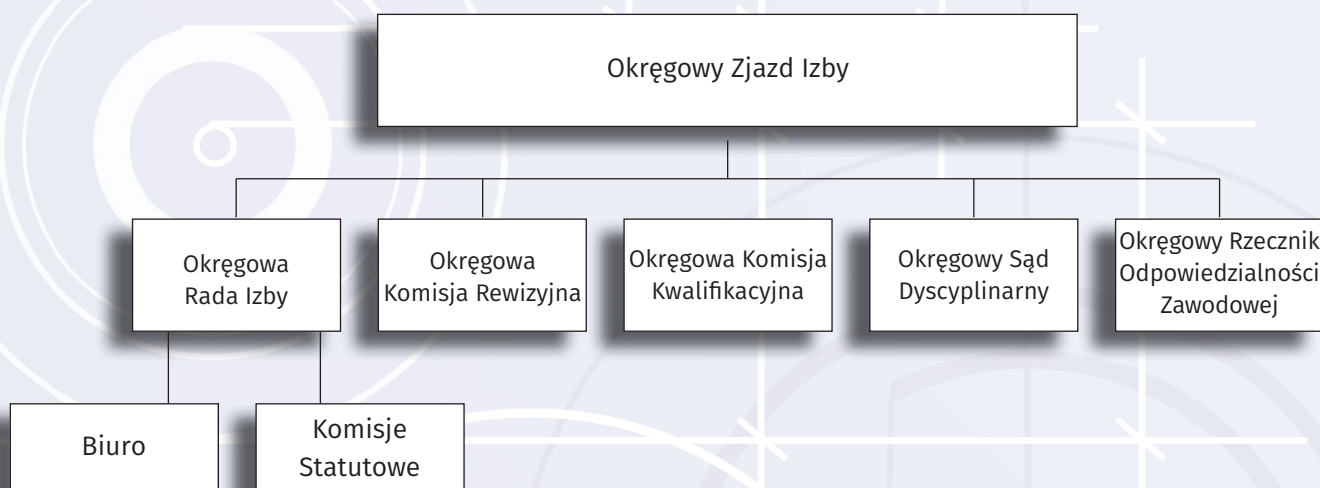
Okręgowa komisja rewizyjna kontroluje działalność statutową, finansową i gospodarczą okręgowej izby.

Okręgowa komisja kwalifikacyjna prowadzi postępowania kwalifikacyjne w sprawach nadawania uprawnień zawodowych, wydaje decyzję o przyznaniu uprawnień zawodowych oraz prowadzi ewidencję.

Okręgowy sąd dyscyplinarny rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej oraz

sprawy dyscyplinarne członków okręgowej izby wniesione przez okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub okręgową radę izby.

Okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej prowadzi postępowania wyjaśniające oraz sprawuje funkcje oskarżyciela w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków okręgowej izby.

4. Samorz\u0105dy zawodowe w Polsce

Art. 17 ust. 1 Konstytucji RP: w drodze ustawy mo\u017cna tworzy\u0107 samorz\u0105dy zawodowe reprezentuj\u0105ce osoby wykonuj\u0105ce zawody zaufania publicznego i sprawuj\u0105ce piec\u017cz\u0119 nad nale\u017cytym wykonywaniem tych zawod\u00f3w w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Zaw\u00f3d zaufania publicznego

W orzecznictwie Trybuna\u0142u Konstytucyjnego uznaje si\u0119, \u017ce „zaw\u00f3d zaufania publicznego” charakteryzuje si\u0119 wyst\u0119powaniem specyficznych cech:

- ✓ „Zaw\u00f3d zaufania publicznego” polega na obs\u0142udze osobistych potrzeb ludzkich, wi\u0105\u017ce si\u0119 z przyjmowaniem informacji dotycz\u0105cych \u017cy\u0107cia osobistego i zorganizowany jest w spos\u00f3b uzasadniaj\u0105cy przekonanie spo\u0142eczne o w\u0142a\u015bciwym dla interes\u00f3w jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez \u015bwiadcz\u0105cych us\u0142ugi.
- ✓ Wykonywanie „zawodu zaufania publicznego”

okre\u015blane jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczeg\u00f3ln\u0105 tre\u015bci\u0105 \u015blubowania, tradycj\u0105 korporacji zawodowej czy szczeg\u00f3lnym charakterem wykszta\u0142cenia wy\u017cszego i uzyskanej specjalizacji. Ustawodawca ma prawo uzale\u017ani\u0107 prawo wykonywania tego zawodu od spe\u0142nienia przez zainteresowanego okre\u015blonych warunk\u00f3w dotycz\u0105cych np. jego kwalifikacji zawodowych i moralnych, w tym wymagania cechy „nieskazitelnego charakteru” i „r\u0119kojmi prawid\u0142owego wykonywania zawodu”. Wprawdzie konstytucyjne po\u0142\u0105czenie przygotowanie do danego zawodu, to jednak okre\u015blenie konkretnych kryteri\u00f3w dost\u0119pu do zawodu zaufania publicznego, w szczególno\u015bci okre\u015blenie wymaganego poziomu wiedzy i umiej\u0119tno\u015bci zawodowych oraz sposobu ich weryfikacji, pozostaje w kompetencji ustawodawcy.

✓ Przymiot „zawodu zaufania publicznego”, unormowanego w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, polega także na przyjęciu założeń sprzeczających się do tego, że wykonywanie go polega na:

- a) pieczy nad prowadzeniem spraw lub ochroną wartości (dóbr) o zasadniczym i (najczęściej) osobistym znaczeniu dla osób korzystających z usług w sferze zawodów zaufania publicznego,
- b) podejmowaniu ważnych – w wymiarze publicznym – czynności zawodowych, wymagających profesjonalnego przygotowania, doświadczenia, dyskrecji oraz taktu i kultury osobistej.

Zawód zaufania publicznego różni się w znacznym stopniu od „zwykłego” zawodu głównie przez istnienie „szczególnej społecznej misji” oraz intelektualnie i profesjonalnie złożonego charakteru wykonywanych czynności. Wykonywanie zawodu zaufania publicznego wiąże się ze szczególną odpowiedzialnością za błędy w sztuce zawodowej spoczywającą na osobach go wykonujących.

Jednocześnie „zawody zaufania publicznego” muszą być faktycznie tak wykonywane, jak to jest założone w Konstytucji RP oraz tak, jak to jest społecznie aprobowane, a więc w taki sposób, aby wykonywaniu tych zawodów towarzyszyło realne „zaufanie publiczne”.

Samorządy zawodowe w Polsce

Obecnie w Polsce funkcjonują następujące samorządy zawodowe: adwokatów, radców prawnych, notariuszy, komorników, kuratorów sądowych, lekarzy i lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, aptekarzy, pielęgniarek i położnych, fizjoterapeutów, diagnostów laboratoryjnych, psychologów, biegłych rewidentów, doradców podatkowych, rzeczników patentowych, architektów, inżynierów budownictwa, urbanistów.

Argumenty za powołaniem samorządu zawodowego

Samorząd zawodowy powinien funkcjonować w oparciu o dwa fundamentalne uprawnienia i zobowiązania – prawo do autonomii i obowiązek współpracy na rzecz dobra wspólnego całego społeczeństwa. Wykonywanie tych zadań będzie możliwe przy wykorzystaniu własnych sił i organów.

Ważnym elementem funkcjonowania samorządu zawodowego nierozzerwalnie wiąże się obowiązek społecznej służby, jako że przedstawiciele tej grupy zawodowej są powołani do świadczenia usług, z których korzyści mają przypaść nie tylko ich klientom, ale całej zbiorowości. Jest to ich moralny obowiązek, który powinien się stać źródłem ich własnej wewnętrznej dynamiki i prężności. Samorząd, poza charakterem organizatorskim (funkcje, struktury zależności, kompetencje, procedury), powinien uwzględniać także aspekty etyczne i społeczne oraz szeroko pojętą samorządność i autonomię w relacjach z instytucjami, społeczeństwem czy państwem.

Proces legislacyjny w Polsce

Z uwagi na to, iż samorząd zawodowy może zostać utworzony wyłącznie na mocy ustawy, musi on przejść obowiązujący w Polsce proces legislacyjny. Pierwszym etapem procesu legislacyjnego jest inicjatywa ustawodawcza, czyli zgłoszenie projektu ustawy przez uprawnione do tego organy, instytucje i grupy: prezydenta RP, Radę Ministrów, Senat, co najmniej 15 posłów, komisję sejmową lub co najmniej 100 tysięcy obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. Projekt ustawy rozpatrywany jest w trzech czytaniach, podczas których projekt ustawy może zostać uchwalony. W przypadku, gdy projekt ustawy zostaje odrzucony w jednym z czytań, nie wraca już pod obrady Sejmu.

Sejm uchwała ustawy zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów (tj. 230), chyba że Konstytucja przewiduje inną większość. Ustawę uchwaloną przez Sejm Marszałek Sejmu przekazuje Senatowi, który może wnieść do niej poprawki, przyjmując ją bez zmian lub odrzucić w całości. Jeżeli Senat w ciągu 30 dni nie podejmuje stosownej uchwały, ustawę uważa się za uchwaloną w brzmieniu przyjętym przez Sejm.

Kolejnym etapem jest przedstawienie przez Marszałka Sejmu uchwalonej ustawy do podpisu Prezydenta RP, który w ciągu 21 dni zarządza jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw RP. Prezydent RP może przed podpisaniem ustawy wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie oceny jej zgodności z Konstytucją

Publikacja w Dzienniku Ustaw RP jest warunkiem wejścia ustawy w życie. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, chyba że sama stanowi inaczej.

5. Co da samorząd?

– podsumowanie dyskusji środowiskowych i eksperckich

– **Wzrost jakości usług szkoleniowych:** Wysoko wyspecjalizowana kadra zapewni najwyższe standardy nauczania. Podstawowym zadaniem samorządu będzie odpowiedni jej dobór i stałe doskonalenie, a w efekcie wzrost umiejętności przyszłych kierowców, ich świadomości i dojrzałości.

– **Gwarancja profesjonalnej usługi:** Samorząd powinien być strażnikiem jakości szkolenia, co oznacza permanentny monitoring procesu szkolenia, obowiązkowe szkolenie kadr oraz dbałość o właściwe relacje kursant-instruktor oraz egzaminowany-egzaminator.

– **Dopuszczenie możliwości kwestionowania jakości usługi:** Wprowadzenie systemu pozwalającego klientowi na złożenie skargi lub wątpliwości dotyczącej jakości usługi szkoleniowej – na wzór mechanizmu, jaki funkcjonuje przy egzaminowaniu, który także zostanie usprawniony.

– **Dostosowanie procesu szkolenia do potrzeb i możliwości kandydatów na kierowców:** Przywrócenie charakterystyki absolwenta kursu, rezygnacja ze sztywnych ram kursu, określenie tzw. celów pośrednich.

– **Zastosowanie elementów „średniej ważonej” lub systemu punktowego podczas egzaminu:** Egzamin powinien realnie pokazać zdolność lub jej brak do dopuszczenia do ruchu.

– **Wpływ samorządu zawodowego na bezpieczeństwo na drogach:** Kształtowanie właściwych postaw i budowanie wzajemnych relacji na drodze oraz wspólna dbałość o dobro społeczne powinny skutecznie zmienić szary obraz stanu bezpieczeństwa na polskich drogach.

– **Określenie systemu uzyskiwania uprawnień zawodowych instruktora i egzaminatora:** Wskazanie etapów – od wyboru kandydata przez przygotowanie do zawodu, zdobycie uprawnień, wprowadzenie do zawodu, staż zawodowy po rozwój.

– **Ścisły związek i współzależność zawodów instruktora i egzaminatora:** Standaryzacja procesów, wspólne doskonalenie zawodowe, jednolitość poglądów w zakresie zasad i przepisów ruchu drogowego, egzamin w obecności instruktora. Samorząd zawodowy powinien stać się instytucją współodpowiedzialną za interpretację przepisów i ich propagowanie.

Opracowały Zespoły Grupy Inicjatywnej

Uczestniczyli: Tomasz Barnaś, Michał Bartczak, Krzysztof Cuprjak, Patryk Domalewski, Cezary Drozdowski, Włodzimierz Falencikowski, Filip Grega, Andrzej Gryglas, Zbigniew Gryglas, Marek Górny, Wiesław Heba, Mariusz Jodko, Piotr Kiedrowski, Krzysztof Kołodziejczak, Ryszard Krawczyk, Karol Kreft, Eugeniusz Kubiś, Szczepan Łagoda, Mirosław Małecki, Andrzej Markowski, Mariusz Markowski, Tomasz Matuszewski, Rafał Michalczak, Sławomir Moszczyński, Waław Ochota, Artur Olszewski, Andrzej Pasek, Stanisław Paterek, Grzegorz Paulewicz, Kamil Pijanowski, Marcin Płaszewski, Adam Próchnicki, Dagmara Romanowicz, Marek Romanowicz, Mariusz Sztal, mec. Piotr Turowski, Zbigniew Uszczyński, Piotr Wojciechowski, Jerzy Wojtanowicz, Arkadiusz Żukowski.

Rada Konsultacyjna

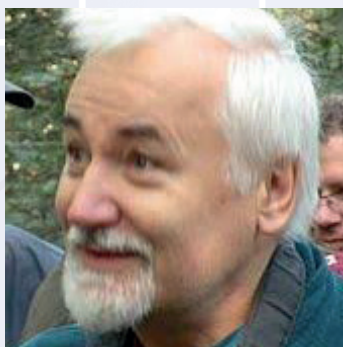
prof. dr hab. n. med.
Alicja Bortkiewicz,
Instytut Medycyny Pracy
im. J. Nofera w Łodzi

dr **Ewa Odachowska**, psycholog
transportu w ITS,
adiunkt w Akademii
Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

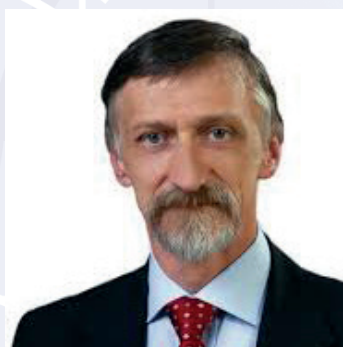
dr **Marcin Pawęska**,
rektor Międzynarodowej
Wyższej Szkoły Logistyki
i Transportu we Wrocławiu,
prezes Chartered Institute
of Logistics and Transport CILT
(UK)

prof. dr hab. **Jarosław Buszko**,
Uniwersytet Mikołaja Kopernika
w Toruniu

prof. dr inż.
Zbigniew J. Czajkiewicz,
Dean Emeritus College of
Science and Engineering
University of Houston, USA

dr hab. **Piotr Petrykowski**,
prof. UMK, dziekan Wydziału
Nauk Pedagogicznych,
Uniwersytetu Mikołaja
Kopernika w Toruniu

dr hab. **Adam Tarnowski**,
prof. UW, kierownik Studium
Psychologii Transportu UW,
wiceprzewodniczący Polskiego
Towarzystwa Psychologicznego

dr hab. inż. **Kazimierz Jamroz**,
prof. Politechniki Gdańskiej,
prezes Zarządu Fundacji
Rozwoju Inżynierii Lądowej

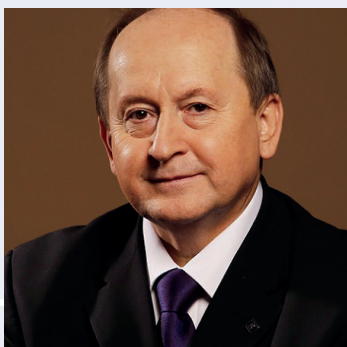

dr hab. **Roman Uździcki**,
prof. WSH w Lesznie,
egzaminator nadzorujący WORD
w Zielonej Górze

dr hab. inż. **Witold Luty**,
dyrektor Przemysłowego
Instytutu Motoryzacji

Krzysztof Pietraszkiewicz,
prezes Zarządu Związku Banków
Polskich, doktor honoris causa
Szkoły Głównej Handlowej

Jerzy Folga, b. dyrektor
Departamentu Transportu
Drogowego w Ministerstwie
Transportu

Zbigniew Rapciak,
podsekretarz stanu
w Ministerstwie Infrastruktury
w l. 2008-2009

Maciej Wroński – prezes
Związku Pracodawców TLP,
członek zarządu Partnerstwa
dla Bezpieczeństwa Drogowego,
b. dyrektor Departamentu
Transportu Drogowego
w Ministerstwie Transportu,
prezes Towarzystwa Trzeźwości
Transportowców

Marek Dworak – sekretarz
Wojewódzkiej Rady BRD
w Krakowie, dyrektor MORD
w Krakowie

Andrzej Bogdanowicz,
dyrektor generalny OZPTD,
b. dyrektor Departamentu
Transportu Drogowego
w Ministerstwie Transportu

Zbigniew Drexler,
ekspert prawa drogowego,
autor podręczników
dla kierowców

Andrzej Markowski,
wiceprzewodniczący
Stowarzyszenia Psychologów
Transportu w Polsce

Mirosław Oliferuk – sekretarz
Wojewódzkiej Rady BRD
w Białymstoku, dyrektor WORD
w Łomży, Dziekan Korpusu
Ambasadorów Fundacji
Zapobieganie Wypadkom
Drogowym

Mariusz Wasiał, główny
specjalista w Biurze Ruchu
Drogowego KG Policji

Rada Konsultacyjna została powołana przez Zarząd Fundacji Zapobieganie Wypadkom Drogowym na wniosek Prezydium Polskiego Klastra Edukacyjnego.
Członkowie Rady pełnią funkcje *pro publico bono*.

Komitet Redakcyjny

- **Tomasz Barnaś,**
Kraków
- **Michał Bartczak,**
Poznań
- **Krzysztof Cuprjak,**
Chełmża
- **Piotr Drapa,**
Katowice
- **Jakub Dymowski,**
Warszawa
- **Monika Folwarczny,**
Jastrzębie Zdrój
- **Krzysztof Gietek,**
Pisz
- **Marek Górny,**
Kraków
- **Krzysztof Klejna,**
Gostynin
- **Eugeniusz Kubiś,**
Zielona Góra
- **Maciej Kulka,**
Lublin
- **Sara Kurlit,**
Kraków
- **Piotr Leńczowski,**
Kraków
- **Szczepan Łagoda,**
Białystok
- **Tomasz Matuszewski,**
Warszawa
- **Mariusz Markowski,**
Wejherowo
- **Stawomir Moszczyński,**
Łomianki
- **Wacław Ochota,**
Jarosław
- **Kazimierz Opoka,**
Nowy Sącz
- **Stanisław Paterek,**
Koźmin Wlkp.
- **Adam Próchnicki,**
Siedlce
- **Dagmara Romanowicz,**
Gdańsk
- **Jakub Szatkowski,**
Warszawa
- **Dariusz Szczepański,**
Szczecin
- **Mariusz Sztal,**
Warszawa
- **Zbigniew Uszczyński,**
Wałbrzych
- **Jerzy Wasilewski,**
Wołów
- **Piotr Wojciechowski,**
Gdańsk
- **Adam Żuchowicz,**
Świnoujście
- **Paweł Żuraw,**
Świdnica

Komitet Redakcyjny został powołany przez Zarząd Fundacji Zapobieganie Wypadkom Drogowym. Członkami są aktywni instruktorzy i egzaminatorzy. Pełnią funkcje *pro publico bono*. Zadaniem Komitetu jest przygotowanie projektu ustawy o samorządzie zawodowym instruktorów i egzaminatorów.